

**Miljø- og
Fødevarerministeriet**
Departementet

Den 24. juli 2019
MFVM 873

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om indførelse af foranstaltninger til imødegåelse af alvorlige trusler mod bevaring af den østlige torskebestand i Østersøen (komitesag)

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/1248

Resumé

Kommissionen har vedtaget forslag om at indføre afhjælpende hasteforanstaltninger i form af lukning for fiskeri på den østlige torskebestand i Østersøen for resten af 2019. Forordningen vil træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i EU-Tidende, dvs. den 24. juli 2019. Kommissionen foreslår, at der som udgangspunkt bliver forbud mod fiskeri efter torsk i underområde 24, 25 og 26 i Østersøen, dog med visse undtagelser. Forslaget vurderes at have en positiv, men dog begrænset indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslaget forventes sat til afstemning ved skriftlig procedure i Komiteen for Fiskeri og Akvakultur senest 14 dage efter vedtagelsen af Kommissionen. Regeringen agter at støtte forslaget. Fremadrettet vil regeringen lægge vægt på at afsøge muligheden for en mere proportional tilgang i underområde 24 i Østersøen.

Baggrund

Kommissionen har den 22. juli 2019 vedtaget forslag til at indføre hasteforanstaltninger til imødegåelse af alvorlige trusler mod bevaring af den østlige torskebestand i Østersøen.

I henhold til artikel 12 i forordningen 1380/2012 om den fælles fiskeripolitik træffes der beslutning om hasteforanstaltninger efter anmodning fra en medlemsstat eller Kommissionen, som i særligt hastende tilfælde vedrørende en alvorlig trussel mod bevarelsen af havets biologiske ressourcer eller det marine økosystem, kan vedtage gennemførelsesretsakter med henblik på at mindske denne trussel. Hasteforanstaltninger kan finde anvendelse straks for en periode på højst seks måneder.

I henhold til artikel 8 i komitologiforordningen 182/2011 skal gennemførelsesretsakten senest 14 dage efter vedtagelsen forelægges Komiteen for Fiskeri og Akvakultur efter undersøgelsesproceduren til udtalelse. Såfremt Komiteen afgiver en negativ udtalelse, hvilket vil indebære et kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen straks ophæve gennemførelsesretsakten.

Forslaget forventes sat til afstemning ved skriftlig procedure i Komiteen for Fiskeri og Akvakultur senest 14 dage efter vedtagelsen af Kommissionen.

Formål og indhold

Formålet med Kommissionens forordning om lukning for fiskeri efter østtorsk i Østersøen er at beskytte og genopbygge bestanden, som vurderes til at være på et historisk lavt niveau og generelt i dårlig stand. Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES), vurderer, at den østlige torskbestand er alvorligt truet, især som følge af en betydelig nedgang i gydebiomassen, og dermed forringede betingelser for en reproduktion af bestanden. ICES vurderer endvidere, at et fortsat fiskeri på bestanden kan lede til, at bestanden kollapser.

For at undgå yderligere svækkelse af østbestanden har Kommissionen vedtaget, at der som udgangspunkt for resten af 2019 lukkes for fiskeri efter torsk i underområde 25 og 26 (øst for Bornholm) i den østlige Østersø tillige med lukning af underområde 24 (området vest for Bornholm og over til Bælterne) i den vestlige Østersø, da der i dette underområde også fanges østtorsk. Dette indebærer, at det er forbudt i de pågældende områder at fiske efter, opbevare om bord, flytte, omlade, forarbejde om bord eller lande torsk og fiskeprodukter fra torsk fanget i disse områder. Kommissionens forordning indeholder følgende undtagelser fra det generelle forbud:

- Fartøjer med en længde på under 12 meter, som fisker med passive redskaber som garn, indfilt-ringsnet eller toggegarn eller med bundforankrede liner, langliner (bortset fra flydende langliner), håndliner og pilkeudstyr eller lignende passive redskaber må fiske torsk på dybder indtil 20 meter inden for seks sømil fra basislinjen. Fartøjerne skal sikre, at deres fiskeri til enhver tid kan overvåges.
- Fartøjer, der fisker med aktive redskaber, som for eksempel trawl, med maskestørrelser på op til 45 mm (som pelagisk fiskeri efter for eksempel sild og industrifiskeri efter for eksempel brisling) i underområde 24, 25 og 26, er undtaget fra forbuddet for så vidt angår bifangster af torsk.
- Fartøjer under 12 meter, som fisker med passive redskaber for så vidt angår bifangster af torsk
 - i underområde 25 og 26,
 - i underområde 24 inden for seks sømil fra basislinjerne på dybder mere end 20 meter,
 - i underområde 24 uden for seks sømil fra basislinjen, uanset dybdegrænsen undtages fra forbuddet, idet det vil være tilladt at have op til 10 % bifangst af torsk for disse fartøjer. Fartøjerne skal sikre, at deres fiskeri til enhver tid kan overvåges.

En forudsætning for at kunne lande bifangster af torsk fra fartøjer under 12 meter, og som fiskes med passive redskaber, er, at antallet af fartøjer ikke må overstige det antal fartøjer, der havde bifangster af torsk i perioden fra 1. januar til 30. juni 2019.

I de typer fiskerier, der er omfattet af forbuddet, men som ikke er omfattet af en undtagelse, er fangster af torsk fanget i underområde 24, 25 og 26 ikke omfattet af landingsforpligtelsen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet vurderes tilgodeset.

Gældende dansk ret

Forordningen er direkte gældende.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller nævneværdige statsfinansielle konsekvenser, afhængigt af, hvordan kontrollen med de foreslåede tiltag tilrettelægges, særligt overvågningen af undtagelserne. Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget.

I alt skønnes ca. 42 fartøjer, der fisker med trawl, at blive udelukket fra fiskeri efter torsk i underområde 24, 25 og 26, hvoraf 32 fartøjer er over 12 meter, og 10 fartøjer er under 12 meter. Det skønnes, at op i mod ca. 60 fartøjer under 12 meter (heraf 37 under 8 meter) vil kunne fiske på undtagelsesvilkårene.

Det vurderes, at den aktuelle kvote for torsk i den østlige Østersø ikke ville blive opfisket i 2019, selv om der ikke blev indført lukning. Den danske kvote er pr. 18. juli 2019 kun udnyttet med godt 18 %, og ville ikke kunne opfiskes inden udgangen af året. I den vestlige Østersø kan der fortsat fiskes i underområde 22 og 23. Dertil kommer, at der fortsat vil kunne fiskes efter andre arter i underområde 24, 25 og 26.

På den baggrund vurderes det, at lukningen i relativt begrænset omfang vil påvirke indtjeningen i erhvervet. For den enkelte fisker kan lukningen dog påvirke indtjeningen i negativ retning, og omfanget heraf vil blandt andet afhænge af fiskerens adgang til alternative fiskerier. Endvidere vil det afhænge af i hvilket udstrækning, de fiskere, som kan, vil vælge at benytte sig af undtagelserne. Udgifter for den enkelte fisker i forbindelse med tilrettelæggelsen af kontrollen med undtagelserne skønnes at blive meget begrænset.

ICES har vurderet, at en lukning af alle fiskerier på den østlige torskebestand i 3. og 4. kvartal i 2019 (ingen fangst) vil resultere i en 4 % større gydebiomasse i 2020 sammenholdt med ingen yderligere fangstbegrænsninger i 2019. En vedtagelse af forslaget skønnes således at have en positiv, men dog begrænset indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri), og der er indkommet følgende høringssvar:

Danmarks Fiskeriforening Producentorganisation (DFPO) har tidligere den 6. juli, da det blev kendt, at Kommissionen ville indføre hasteforanstaltninger, men inden Kommissionen vedtog forordningen, fremsendt bemærkninger om hasteforanstaltninger, og henviser til dette brev. DFPO giver i brevet udtryk for, at et indgreb ikke er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Forslaget om at stoppe alt fiskeri på østtorsk, som også er udbredt i det vestlige forvaltningsområde, vil have omfattende socio-økonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet og de lokalsamfund, der er afhængige af fiskeri. Når ICES specifikt bruger ord som "kun en 4 % højere" og "den begrænsede effekt", så bør et omfattende indgreb, som vil berøre anslået 60 fartøjer, ifølge DFPO ikke bringes i spil som en påstået hasteforanstaltning. Derudover påpeger DFPO i selve høringssvaret, at selv om det fortsat vil være muligt at fiske fladfisk, vil det for en række fiskere reelt betyde, at de vil få ødelagt mulighederne for at fortsætte i erhvervet med risiko for, at banker vil forsøge at begrænse tab på disse fiskere, ligesom det frygtes, at følgeindustrien vil lukke. Hvis der ikke findes mere fleksible løsninger for næste års fiskeri, vil det med stor sandsynlighed betyde, at lokalt baseret fiskeri vil forsvinde for altid i disse områder. DFPO anfører, at en ansvarlig forvaltning bør begrænse sælbestanden, så torsken igen kan overleve i området. DFPO gentager, at de indførte foranstaltninger med alvorlige konsekvenser for erhvervet, er helt ude af proportion med de beregnede fordele. Specifikt til Kommissionens forslag finder DFPO, at det er særdeles besynderligt, at man tillader fiskeri efter torsk i område 27 og 28, men lukker for det

vigtige fiskeri i den vestlige del af underområde 24, hvor kun en ud af fire torsk er ud af østlig oprindelse, mens alle torsk i område 27 og 28 er østlig oprindelse. DFPO finder det glædeligt, at det fortsat er muligt at fiske – også med trawl – efter andre arter end torsk, og at fangster af torsk undtages for landingsforpligtelsen. DFPO ønsker dog, at det fortsat bliver muligt at fiske målrettet efter torsk i den vestlige del af område 24. Endelig udtrykker DFPO sin tilfredshed med den indsats, som ministeriet har lagt i arbejdet med at finde en løsning og kritiserer samtidig Kommissionen for ikke at inddrage erhvervet og medlemsstaterne i arbejdet med udformning af ekstraordinære foranstaltninger.

WWF Danmark ser positivt på, at Kommissionen har indført hasteforanstaltninger, der er målrettet den østlige torskebestand i Østersøen. WWF udtrykker dog skuffelse over, at der er for mange undtagelser, som reelt set vil føre til store fangster af torsk i forhold til bestandens størrelse. WWF noterer, at der ikke er konkrete forslag til, hvordan hasteforanstaltningerne skal kontrolleres, og henviser til, at registreringer i elektroniske logbøger er utilstrækkeligt, da kan være uoverensstemmelse mellem disse data og de videnskabeligt indhentede data. WWF forstår ikke, hvorfor der ikke indføres REM (elektroniske fjernovervågningssystemer) for de fartøjer, der er aktive i underområde 24, 25 og 26 for at sikre, at reglerne bliver overholdt og at kunne få mere korrekte data til vurdering af bestandssituationen. WWF havde gerne set mere specifikke kontrolregler. Af hensyn til beskyttelsesniveauet håber WWF, at Danmark vil bringe artikel 13 i Grundforordningen i anvendelse og indføre yderlige foranstaltninger i danske farvand.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionens forordning vil blive fremlagt til afstemning i Komiteen for Fiskeri og Akvakultur, og det forventes, at forordningen får opbakning fra et kvalificeret flertal.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan generelt støtte hensigten om at sikre et bæredygtigt fiskeri og er meget bekymret for den negative udvikling for den østlige torskebestand i Østersøen. Regeringen er derfor positivt indstillet over for, at der introduceres afhjælpende foranstaltninger.

Fremadrettet vil regeringen lægge vægt på at afsøge muligheden for en mere proportional tilgang i underområde 24. Endvidere vil regeringen arbejde for, at andre forhold, der påvirker bestanden i negativ retning, herunder problemer forbundet med sæler, også adresseres.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.